

KÖZMŰVELŐDÉS

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS SZÉPIRODALMI KATHOLIKUS HETILAP.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
GYULAFEHÉRVÁR (VÁR.)
Telefon szám 16.

Felelős szerkesztő: SOÓTHY GYULA.
LAPTULAJDONOS:
AZ ERDÉLYI RÓM. KATH. IRODALMI TARSULAT

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Egész évre ————— 8 kor.
Félévre ————— 4 „
Negyedévre ————— 2 „
MEGJELENIK MINDEN SZOMBATON.

A tűzes nyelvek égetése.

Tűzes nyelvek! Egyfelől fejezet a mennyország szimboliztikájából, másfelől csupa fölséges tény, mert a Szentlélek jön ezzel a tűzzel apostolokat szentelni. Az Úr Jézus már régen apostolainak nevezte őket, de inkább csak előlegezésképen: igazi apostolokat a pünkösdi szentelt a tűzes nyelvekkel. Óh, mert apostol-e az igazán, akinek még kardján piroslik az ellenség vére, és már egy gyöngye szolgáló támadására „nem ismeri az embert”! Apostol-e az, aki alig emelkedik fel az édes Krisztus dobogó kebeléről, amikor gomolyog a veszély, sietve menekül? Apostol-e, aki három esztendeig járta az Úr iskoláját s mégis amíg kezét az Úr oldala-sebébe nem bocsátja, nem hisz a feltámadásban? Péter, János, Tamás és ti mind, mind, akik azon a rettenetes éjjelen megfutottatok a sötétség hatalma elől és Mestereteket egyedül hagyttatok, mivé lettetek! Hogy átégették benneteket a tűzes nyelvek!

Ővek a világ, Krisztus nekik adta. Eddig nem tudták, mit kezdjenek vele és biztos zárok mögött titokban húzódtak meg; most a tűzes nyelvek kivezetik, kiűzik őket az egész világ közé. Lángra gyújtják a világot és vérrel festik apostoli útjokat. Ők kidőlnék, támadnak új apostolok s ezeket is a tűzes nyelvek szentelték. Hogy hova jutnak, emberileg számítva a jövőt, az egyre megy! Tűzes vas vagy kerékküllő, kard vagy a szégyen fája vagy Colossaeum, mindegy az, csak Krisztus éljen és az Egyház erősödjék. És ki értene meg cézárak puha pompáját visszavető szüzeket, éhes oroslánok elé siető aggastyánokat pünkösdi nélkül? Szent Thecla első vértanu-szűz lilioma a vérből is kihajt és kivirágzik Ágnesben, Katalinban, Tarsiciusban és millió másban: hát ki érti meg ezt Szentlélek nélkül? Mintha az egész első kereszténység gyönyörű világán a Szentlélek erős tüze égne. Igazi piros pünkösdi ez. Pünkösdi, mert erős élet; piros; hisz véres!

Ma is a Szentlélek az apostolok nevelője; tűzes nyelveket ma is bocsát az Úr. Olyan keveset gondolunk rá, csaknem egészen elfelejtjük a Szentleket, pedig Ő a mi mindenünk. Mit akarunk Szentlélek nélkül? Hiszik-e, hogy ma már nem kell vértanui készség, hittvallói bátorság? s hiszik, hogy erre ma másképp nevel az Úr, mint akkor? Talán igen, lát-szatra megváltozott a külső, de a lényeg marad: ma is Szentlélekkel szentel. Minden attól függ, ki hogyan akarja észrevenni magát.

A mi lelkünk fölé ereszkedő tűzes nyelven éreznünk kell, hogy éget. Minden tűz éget. A Szentléleknek ez a tüze az a *fűző tűz*, mely végigég az a mi mindenkép méltatlan szívünkön, belekap a régi emberbe és föl-emésztí azt. Ennek a tűznek fogjuk köszönni a mi tiszta, igazi énünket, mert míg eredeti természetünket érintetlenül hagyja, addig a köréje rakodott salakot felemésztí; aki akarja magával, amit az Isten akar vele, az kiállja az égetést és mint a főnicsz,

T Á R C A.

A NŐRŐL.

Irtá: Földes Zoltán.

A Nő... E fogalom említésekor szentély elé érkezünk. A legtitkosabb szanktuariumhoz, hol minden elemzés, okfejtés és magyarázat *esődot* mond; ahová ezernyi kules kell, bár egyre és egyre rejtettebb ajtó bonyolult zárai tűnnek a kutató elé. Szfínx előtt állunk. Mondaná a modern újságíró. De én mellőzöm ezt a kínáló kifejezést, mert a szfínx titokzatossága gyanutkeltő, rosszatsejtető, gonosz rejtelmesség; én pedig a női szív titkosságában ama motívumokat keresem, amelyek a nőt hőssé, mártírrá, szentté teszik. De kutatásom elvezet a züllött nő borzalmas alakjához is, mert tapasztalnom kell, hogy a nőt sok türelem és szenvedés után ejtette meg a bűn. Bár a jót, a nemest, a szépet kísértem gondos figyelemmel az asszonyi pszichében, amint az fejlődik, áradoz; mégis sok esetben sötét mélységhez értem, ahol elbukott és eltűnt a sok ostromot álló erény.

Van valami az asszonyi szívben, amin ihletett órámban gyakran elmerengtem; van valami titkos erény, amely őt a férfiú elé és fölébe helyezi. Talán az, amit Madách említ: az igaznak, a nemesnek szívén keresztül történő megismerése. A jó, a tiszta nő ugyanis megérzi azt, amit a komoly férfi csak hosszas logikai művelettel tud levezetni. S a nő tiszta, érző, jóságos lelke nem téved sejtelmében, míg a büszke férfi rideg értelmességét sokszor botor eszmék ejtik rabul. Talán innen magyarázható meg egy Jean de Arc erénye, egy Dobó Katica elszánt-sága. Emaz átérezé honszerelmes, nagy szívvel a hazaszeretben rejlő belső igazságot; amannak galamb-lelkében az Istenszeretet és nemzeti érzés igazságának felismerése inspirációvá magasztosult. Az Egyház szentjei között a hetven százalékot túlhaladón van képviselve az asszonyi nem. A jönnek, szépnek és igaznak átérzését, — a női kebelnek e kedves tulajdonságát, — ugyebár, a hivatkozott valóság meggyőzően bizonyítja? ... Vagy nem könnyebben megértjük-e így az Árpád-házi Szent Erzsébetek heroizmusát a mártírságban, a Boldog

Margitok felséges uralmát az ösztönön és gyöngöseségen?!

Az érintett sajnátság, mely a nő lelki-világának rejtelmesen csillogó ékessége, sokszor mintha elhomályosulna. Pedig csak el-torzul emez isteni ösztön. A nők némelyike bukásában is tisztán látja a hűségben és tisztaságban rejlő igazságot, de gyöngösesége, mely talán inkább fizikumában lel magyarázatot, — megtántorítja. A szeretet, melyben a legteljesebb igazság van, mert ez a világ-rend alapja, — az érzékeny asszonyi szívben mindig jelen van, mint az Isten. Azt hinnéd, hogy a nő, aki elveszté angyaliságának hófehér szárnyát, megölte ama szépséges erényt is. De, im, a templom bár rombadólt, a szentély romjai közül is feléd mosolyog az örökkévaló: a szeretet. Vannak nők, akik vétkeznek és ugyanakkor siratják a kárvallott hűséget; és vannak nők, akik romlásukban is tudnak szenvedélyesen szeretni. S ez utóbbi mondatot nyomban helyes-bitem ékeppen: — hát, van-e nő, a ki ne szeretne?

A szeretetről lévén szó, ez kellemes alkalomul szolgál nekem arra, hogy elfordul-

Oberbauer A. utóda

Budapest, IV. Váci-utca 41.

A legjobb hírnévnek örvendő és legrégebb egyházi szerek, ruhák, zászlok. stb. gyára. — Árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve.

hamvaiból újszülötten támad elő. De a pünkösdi semmit sem csinálhat belőlem, ha én nem akarom. Lesz ünnepe, de a kegyelmei meddők, gyönyörűséges teoria marad, de gyümölcstelensége.

Az első áldozata legyen e bennünk égő szentléleki tűznek a *görögös büszkeség* s az első diadala bennünk az *alázatosság* szelleme legyen. És terjedjen tovább ez az égő szentléleki tűz és eméssze fel bennünk a *laikus érzést és gondolatvilágot* és második diadala az *áhitat* szelleme legyen. Ezzel a Szentlélek Isten majd sorba bevezeti a szívünkbe a diszító erényeket, s *apostoli lelkiülettel* koronázza meg, s ez a legfőbb diadala bennünk. Ez a lelkiület hatalmas, rettenhetetlen, mert mélyszerelmű a lelkiek iránt. Ez a tűz ég keresztelő szent János lázas két szemében, már amikor az erdők renetegében készül hivatására; ez a lélek tölti el szent Pált is: csordultig van Krisztussal és Szentlélekkel, és ez a lélek vízi körül háromszor a világon.

Elő tehát a szívekkel! Nem készek ezek a szívek, de épen azért elő velük! Jön a Szentlélek. Tartsuk a tűz alá a szívünket; tűz, égetni fog, de ha fáj is első égetése, ne kapjuk el a szívet alóla és előle. Szenvedéses újjászületéssel kezdődhetik csak az apostoli élet: ez adja meg erőnket, ez adja meg értékünket, ezen épül apostolságunk és ezen juthatunk győzedelmes diadalmunkra.

Cmęga.

ván a rosszaság siralmas látványától, az eszményire, a nemében tökéletesre tereljem a szépre-váró figyelmet.

A nőiség lényege: a szeretet. Minden egyéb csak mellékes föltétel. S ha az akarat jól van nevelve, ez az alapulajódság teremti a jó édesanyát, a hűséges feleséget, a csatár mentőt, a kórházak vértanúit... Szeretet nélkül nincs valódi nő: ellenben a szeretet fejlesztésével együtt jár az ideál megvalósulása. Vagyis, ha az asszonyi szívből természetes érzés az önévelés által fokozódik: előtűnik állanak ama kiválók, akiknek édes alakját az Egyház oltáira helyezi, hogy peldaadó életükre emlékezzünk. Avagy nem az erkölcsi és házi erények ábrázolói-e a szent asszonyok? Nem képviseli-e Genována a türelmes hűséget, egy Árpád-házi Erzsébet az önfeláldozó szeretetet és igaz, hűséges szerelmet és a rajongásig menő anyaságot?!

Mily fölséges jelenség egy Szent Erzsébet! Engedjek meg nekem, kedves olvasóm, hogy megálljak egy pillanatra a szeretve szenvedő és szenvedve szerető szívek eme bájos mintaképénél. Tántoríthatatlan szeretet s te tetted szentté, hőssé, mártírrá Erzsébetet! Mert, ime, amidőn ledobja palástját, hogy óvó kezével rátakarja azt az eisenachi várkapuban didergő koldusszonyra; vagy amikor órákhosszat gondosan virraszt a kunyhókban fekvő fekélyes betegek ágya szélén:

Bérmaút.

Borbándon május hó 15-én volt a bérmaálás. Nagy volt a mozgalom emiatt nemcsak Borbándon, hanem még Gyulaféhevárt is, hiszen a kettő egymás nélkül el nem lehet. Régi igazság, hogy *salus ex Izreal*, az az mostani formában *salus ex Gyulaféhevár*. Megelőző napon a központ részben már kivonult nézni a buggó előkészületeket és amiben lehetett segíteni is. Az Úr szőlőjének öt munkása, hol a templomban, hol a templom körül kapálgatott sőtét estig azon nem szándékkal, hogy a bűnök minden ki-növesét gyökerestől kiirtsa és a közelgő apostolt a lelki élet megfeszített szőlőjében örömmel és bátran fogadja. A laikus elem a külső útakon buggózkodott, hogy az, ki az Úr nevében jó, nagy göröngyökbe ne ütközzék és az üdvösség kapujának jelvényeit a reménység díszivel ékesítve láthassa.

A plebánián ellentétet érzelmek változtatták egymást. Várták igen nagy örömmel Krisztus Urunknak lelki életünk isteni mesterének apostolát, hogy a hivatást megerősítse az erkölcsi jóban, a lelki életben. Készültek egy más örömdetes ünnepélyre is, hogy a szerető szíveknek boldogságot eszközöljenek. Azonban váratlanul Halál koma bepislantott az ablakon, és csak nagy nehezen lehetett vele megalkudni, hogy most is csak menjen másfelé körülra.

Felvirradott végre az örömnapp, május hó 15-ike. Az Ompolynak szépítő vize szorgalmasan üdítette a munkában lankadt arcokat. Napfényre került minden valamit erő ruha. A haj és bajusz körüli művészet legmagasabb fokra emelkedett. Virágszálak lengedeztek mindenütt. Még a máskor bágyadt szemek is fénylettek most. Szóval nagy öröm fogta el Borbándnak kicsinyeit és nagyjait. Ágyuk döngése, harangok zúgása és a nép ridozása jelentette, hogy érkezik *Fetser Antal* püspök, az apostol, a gyengélkedő erdélyi püspök megbízottja.

A külső diszkapunál magyar nemzeti

zászlók alatt a járás főbírája ékesen jelezte *szónoki szépsége*ekkel, hogy az apostoli utód ezen jótékony útjában csakis tisztelettel és szeretettel találkozhatik és így teljesen biztonságban érezheti magát. A község főterén nemzeti és pápai zászlókkal díszített szép kapu alatt a község buggó jegyzője üdvözölte a püspököt szívből jövő örömdetes „Isten hozott”-at mondván neki. A templom ajtajánál Butyka Sándor plebános mondott lelkesen emelkedett hangú és tartalmas beszédet. A püspök minden üdvözlésre igen kedvesen válaszolt, de különösen remek volt az evangélium után tartott szent beszéde, az isteni kegyelemről és szeretetről. Beszéde közben a főpap észrevette, hogy a hívek közül sokaknak arcán bágyadt, keserű vonások jelentek meg. Ezek azon hívek voltak, kik szívükben érezték ugyan, hogy mit mondhat a püspök, de teljesen nem értették meg, mivel magyarul nem tudnak. Régi időkől származik az a bágyadság és keserűség, mely szegényeknek az arcán megjelent ilyen nagy öröm között is. Lassaeskan ezen bajon is segítve lesz. Szép idő lévén, a bérmaálás a templom kerítésében ment végre. Százötven részesültek ezen bérmaálás által a Szentlélek Isten megerősítő kegyelmében. Elegáns, de rövid ebéd után megjelentek a szép fogatok és a püspök urat díszes kísérettel együtt a gyulaféhevári nagy vasúti állomáshoz röpitették, mert még aznap délután Kudzsir községben kellett imádkozni az ott meghalt híveket.

Kudzsir. Az alkenyeri vasúti állomáson várták a püspök urat Lelkes csapat volt. Ők Lányi püspök urat fogadták képzeletben, mert úgy értesültek, hogy ő fog jönni. Csodálkozva jegyezték meg egymás között, hogy mennyire megváltozott. Fodor Gyula főszolgabíró úr magas tónusú szép beszédet mondott, melyre hasonló szép válasz hangzott el. Ekkor suttoztak újból, hogy még a hangja is egészen megváltozott Lányi püspök úrnak. Végre megnyugodtak azon kijelentésen, hogy jelenleg Fetser Antal püspök urat fogadták és

nem az önfeláldozó szeretetnek példaképe-e ő? Vagy, amidőn ellene törnek rokonai, anyósa, sőt eselédjei, s ő szeliden tűr és ellenségeiről buggon imádkozik: nem ama mennyei erény földi anyaga-e a páratlan, nagy nő? — Midőn üldöznek téged, oh, özvegyek gyöngyö, s ezernyi kín járja át szívedet, hogy földönfutó kis családodat sertesél fogadja be és rádtaposnak és megaláznak: a te diadalmasan felelendülő tedeumodban a törhetetlen szeretet ül felséges ünnep!

Erzsébet családi élete külön kiemelendő. Ez a keresztény házaselet mintája, a szép szerelem példája. Ma, amikor az erotizmus probléma, sőt a legsúlyosabb szociális kérdés, jól esik rámutatni turingiai Lajos feleségére, aki a keresztény otthonban feltalálta a boldogságot, az üdvöt, a menyországot... Szerette férjét kimondhatatlanul, oly forró szerelemmel, aminél csak szentek szerethetnek. A világtól, a dáma, a modern szüff-rasztett belső, lényegi ellentétet vélne ebben az állításban. De ez a kereszténység szellemének félreértéséből származhatik. A mi szent vallásunk ugyanis azt tanítja, hogy éhiet valaki a tökéletességnek oly magas régióiban, hogy lelke az Istennel és a szeráfokkal ülelkezik, és ugyanakkor lehet szerelmes, hűséges hitves, aki a föld életadó örömének jog szerint való részese. A katolicizmus nem abban a képmutató pietistában nyor kifejezést, aki szemérmesen megbot-

ránkozni próbál egy elesattanó hitvesi esőknak hallatán, hanem egy Szent Erzsébetben, aki fiatalágában lilium s házasságában egy férfúnak igaz, odaadó, kifogástalan felesége. De olyan felesége, akinek még a szempillantása és a legparányibb gondolata is a hűség vallomása... Erzsébet tehát a keresztény feleség eszményképe. Egy ilyen asszonyt, természetesen, rajongó szeretettel vesz körül a férfi s a gyermekek, akik ez áldott viszony sarjadékai... Egy ily fölséges nőt multhatatlan, örök tűzű érzéssel karol át a társ. És boldogság van a házon, mert a láng, mely a hitvesi szóban lobog, nem csalóka fény, melynek pusztán földi motívum az alapja. A mai házasság megveti és félredobja az erkölcsi motívumokat, s mivel alapja muló, maga is mulékony; — amaz azonban, a kigunyolt, valóban szent házasság, mintegy testvéri vérségkötelék mulhatatlanságának helyéigét hordozza magán.

Erzsébet akart az urának tetszeni, s ezért bár egyszerűen, de izlésesen öltözködött. S lám ez nem ellenkezik a katolicizmus szellemével, sőt éppen ez az oka e kedves okozatnak.

Erzsébet tükröt kapott az urától ajándékba mátkasága idején. Elfogadta és örövendezte. És lám, nem vétkezett az Egyház és Isten parancsolatja ellen, sőt helyesen cselekedett, mert az ajándékozás és elfogadás a szeretetnek értékes nyilatkozata...

nem Lányit, s innen van a nagy különbség szemeknek látásában. Azután meg én csalódtam, mert a főbíró urat telivér katolikusnak néztem és a végén kiderült, hogy szívében lehet ugyan katolikus, de külső forma szerint nem katolikus. Értékesebb azonban az, mi a szívben van. Tény, hogy szeretetre méltó férfi.

Akenyerről, jó hangulattal átítva, úgy repültünk Kudzsir felé, mindha sárkányok viték volna. Hatalmas porfelhő érdekes nimbuszba burkolta a tova rohanókat. Mi hazafiak az ideálisták imigyen rohanván keresztül a híres *Kenyérmezőn*, elgondoltuk, hogy Künzsi és Batori nyolcezer vitézzel ilyenformán rohanhatott a harmincezer török ellen, s akkor is ilyen por lehetett. Az anyagiasabb érzelmű emberek a kenyérmezőnek ezen gazdag porát búzalisztnek képzeltek s azon gondolkodtak, hogy hát akkor miért is olyan drága a kenyér. Akenyér és Felkenyér községek lakosai mind az úton és utcákon voltak ünneplő ruhában és tisztelettel köszöntöttek az átvonuló püspököt. Kudzsir község legszebb terén, a vasművek közelében, gyönyörű szép diszkapu állott üdvözlő szavakkal is ékesítve. A vasművek igazgatója, *Bergh Tivadar* főfelügyelő úr a diszkapu alatt állott hűségese embereivel, hogy szívből, odaadólagn üdvözlője az apostolok utódját. Azonban, „ember tervez, Isten végez”, nem volt kit üdvözlőjen. A püspök úr ugyanis hirtelen elragadtatott szemeknél elől, nem ugyan az égbe, mint haddan Illés prófeta, (kár is lenne ilyen korán), hanem Kudzsir község felsőbb részébe. És nem is angyalok ragadtak el, hanem sárkányok. De az igazgató úr nem hagyta magát. Ezért hadseregével utána iramodott, körülvette, a sárkányoktól megszabadította s azután annál lelkesebben üdvözlötte. Zenekar és tüzlő sereg híven segítkezett. Móríc bácsi ügyű dörögések között hirdette ott fenn a hegyen, az Úr hajléka előtt, hogy jön az Isten küldöttje. Azonban ki mindig a türelmet hirdeti, körülbelül néhány

fel óra után kezdett türelmetlenkedni, mint egykor Mózes Sina hegyének oldalán, mert nem következett be, a mit remélt. Isten házába nem szabad porosan, kormosan, tisztátalanul bemenni. Ez a méltóságos püspök úr elve. Ezen okból előbb kíséretével együtt visszavonult illő tisztaság, csín és jó kinézés megszerzése végett. Móríc bácsi ezalatt csodálkozva várakozott, izdadt és olvadott a nagy melegben. Felt, hogy a szép beszéde is elolvad. De nem olvadt el, mert hírnök jöve és jelenté, hogy töröké és szenvedőké a mennyek országa, mert mégis jó a püspök úr. És csakugyan jött és hallott egy szívből jövő, semmi hiányban nem szenvedő szép beszédet, melyre meghatottan válaszolt. És az átnyújtott kulesokot visszaadta azon kijelentéssel, hogy méltó kezekben vannak azok, és hogy ő a munkában neki csak segíteni akar, mert azért jött. Azután elvégezte a püspök úr kíséretének segítségével a hallottakért előirt imádságokat és a loretói litániát, végén szent áldással. Este nyolc óra tájban zenekar kíséretével fátylak és lámpionok lobogó fénye mellett szép és megható szerenád volt helyes beszéddel püspök úr ő méltóságának tiszteletére, ki kedves válaszában kifejezte, hogy a szeretetnek és mely tiszteletnek itten tapasztalt megható, nyilvánulási tulajdonképpen Gróf Majláth Gusztáv Károly Ő nagyméltóságának, az erdélyi püspök úrnak szólnak és ő azt illetékes helyen tolmácsolni is fogja.

Május 16-án d. e. 9 órákor kezdődött a szentmise. Evangelium után a püspök úr mondott remek szentbeszédet. Csend volt és csodás figyelés. Többen lejegyeztek egyes megható mondatot. A bérmlás szabadban történt. Igen szép volt a hívő közönség és bámulatos fegyelmeltsége. Kétszázötvenöt hívő lelek részesült a bérmlás szentségének kegyelmében. Nagy baj volt, hogy az iskolák már hat hét óta be vannak zárva, a gyermekek között grasszáló járványos betegség miatt. De Móríc bácsi, a jó lelkiatya mégis le tudta győzni a nehézségeket és így

nagyszámú igaz hívőnek biztosította a hitben való megerősödés szent kegyelmét.

A jól végzett nehéz munka után kegyes püspökünk többemagyalatogatást tett Bergh Tivadar úrnál, a jó lelki kegyúrnál, kinek az egyház iránti nemes jóindulatát és sok jótéteményét hálással megköszönte. Azután a jó lebanos úr asztalánál vig munkálkodással iparkodott a nap fadaralmait enyhíteni, mi olyan jól sikerült, mintha egy jó izléssel bíró hercegnél letünk volna. A vasúti főnök úrra kancsalul néztünk, mert őt látván, eszünkbe jutott, hogy nemsokára vasútra kell ülnünk. Ezen okból a jó Móríc bácsi is felesapott klasszikusnak és hogy el ne késsünk, igen csinos, kedves és rövid asztali beszédben mondott köszönetet a főpap úrnak.

A vasúti állomásnál szép külsejű, de még szebb lelkű úri hölgyek virágsokrokkal kedveskedtek a püspök úrnak.

A vasúton már intrikát tapasztaltunk. Egy szürke ló sértett húságból-e, vagy politikából, azt nem lehet eldönteni, utunkba állott. A veszes füttentyésekre sem tágitott, végre mégis ő lett a veszes fél, mert a vasút melletti tócsába esett. Onnan azonban három erős fordulatot, de bizonyára nem szomjasan, kivergődött a szárazra, ott jól megírta magát és mintha jóvá akarta volna tenni vesztését: újból dacosan neki rugaszkodott és a mozdony előtt átszáguldott a tulsó oldalra. Ezentul baj nélkül utazunk tovább.

Szászvárosra d. u. 4 óra felé érkezünk. A vasúti állomáson nagy küldöttség élén a város helyettes polgármestere mondott kedves és értelmes üdvözlő beszédet. A bevonulásnál már a hat püspöki szürke szerepelt büszkén és elegánsan. A kenyérmezei finom porból ide is jutott. Böven részünk volt benne. A város főterén az egyházközség főgondnoka szónokolt örjási nagy tömeg füle hallatára és mondott magasztos eszméket és szavakat, melyek megvoltak írva, és mondott meghatottan olyanokat is, melyek nem

Erzsébet hangosan sirt és zokogott, és úgy gyászolta meghalt férjét, a derek Lajost. Amint Horn Emil írja: „befutotta a vár termét, zokogás közt kiáltozva: *Meghalt, meghalt!*... miután befutotta az ebédőt, a falhoz támaszkodott... *Mindent elvesztettem*, mondá könnyek között. *Oh testvérem, oh édes férjem!*... És ezzel sem vétett Isten ellen, az Ő rendelése ellen, mert a nagy szeretet jele volt ez, azé a szereteté, mely lelki egységgé formálta azt a két életet, s így annál fájdalmasabbá tette szétválását...

Ime, a keresztény házasság nem megtagadása az igaz szerelmi viszonyoknak. De nem megtagadása a magzat, a gyermek szeretetének sem. Sőt csakis a vallásos asszonyok, akik a tökéletesség égi útján vannak, képesek a szeretet teljes, gondos nevelésre. És egyszersmind csakis ők igazándi, mintaszerű háziasszonyok és férjeiknek valódi segítőtársai. Ők azok, akik a küzdő férfi számára boldog otthonot teremtenek s ezzel önmagukat is boldogítják.

És ezzel eljutottunk az alapigazsághoz: *a keresztény vallás égise alatt élő nő terem boldog otthon!*... Csakis az ilyen tehéti perfekté a családi élet örömet. Férjének — nehéz küzdelmeiben — segítőtársa és vigasztalója. Puha kacsóival letörli könnyeit és a lét harcában viaskodó, feszülő erekről a ve-rejtéket... Sohasem csügged, szívesen tár, mosolyogva árasztja derűs lelkének kincseit

kis családjára, környezetére. Rendületlen kerub-szív a keresztény nő vallásos szíve, melyre hithűség, homály, komor kedv felhője sohasem borul, mert Isten van vele. És ha a Madonnaképre tekint, tanul az ideáltól: Máriától. Az oltárra helyezett női Esmény nagy lelkének alakította, nevelője és örökös vezére. A „szép Szeretet Anyjától” tanul malasztal teljes életet!...

A fenséges ideáltól a *házi munka* becsülését és föltéte értékes voltát is megtanulja. A szövés-fonásban, a varrásban, főzésben nemcsak prózai mozzanat van; erkölcsi tartalom rejlik a munkában. Hozzártózik ez a családi élet teljességéhez; s a nő helyzetéből folyó eme természetes kötelesség észszerű megosztása a házastársak munkásságának: az asszony otthon, a fészék ölen, — a ferj, akinek fizikuma viharállóbb, künn az életben fáradozik. A Boldogságos Szűz, aki font, varrott, kis házatájának szorgosan gondját viselte: jó példát adott az asszonyoknak. Mintha mondta volna: „Szeressétek, nők, a ház, az otthon körüli foglalatosságot; a nő nem a társadalmi viszonylatok szennyes kloakaiba való... A nő az otthoné!”

A keresztény életnézet szerint való asszony tehát — az otthon asszonya. Ez a szelidség, jóság, gyöngédség, angyalíság kifejezése.

Am nem ilyen a mai, ultramodern nő.

A feminista és a szüffrazsett. Ezek a szoknyadrágos, pipafüstös, garázda dámák, a kik ablakokat vernek be és pisztolypárbaft vívnak, nagyon is eltértek az Egyház eszményképétől!... London harcias szüffrazsettjei, akik kurta haját és még kurtább szoknyát viselnek (vagy talán az eszük a legkurtább?!...) és vísitözva követelik az általános, egyenlő és titkos ostobaságot: karikatúrái a nőnek. Vagy nem szörnyen groteszk látványosság-e, amidőn emancipált hölgyek lármás tábora atkakat intéz a rendőrség ellen s középileteket gyűjt föl? Ugye, csaknem kedvünk támad, a jökedvű fiatal-sághoz csatlakozni, mely utcahosszat kergeti a hetvenkedő dámákat, miközben montlisztel hinti be őket?... Vad szenvedelemmel szeretnénk egy ilyen torzalakra rohanni, hogy számonkerjük tőle az eszményt, amelyet meggyalázott!

Nem, — ne ragadjon el bennünket még sem a jogos felháborodás. Kezeinket ne piszkítsuk be durva lincselés e gonosz fajon. Forduljunk el a számalmas képtől; bízzuk a rendőrség erélyére a rugkapalódzó „madámokat” és „mademvászelyeket”. A vallásosságból kivetkőzött nő képes lehet e szüffrazsetti szereplésre, mert a vallásnak, a spiritualizmusnak megvetésével, lelkén iromba durvaság vesz erőt, mely „jog” címén szabadosságot követel...

Hagyjuk ezt... Lássuk most a femi-

voltak megírva, de mind szépek voltak. A kolostor és templom udvar kapujánál egy kis angyali teremtés, a városi kapitány úr rendkívül kedves leánykája, esiesergett üdvözlőbeszédet élen, bátran és csodás kedvességgel.

A templom ajtajánál Ferenczi Vendel házfőnök magas szárnyalású szép beszédet mondott, melyre a főpásztor meghatottan válaszolt, visszaadván az átnyújtott kulesókat, további kitaró és nemes munkálkodásra serkentvén őt. Azután a legmagasabb szorongásig megtelt szép templomban elvégeztük a halottakért előírt imádságokat, a litániát végén szent áldással és azután gyóntattuk a híveket, kik szép számmal jelentkeztek. A bérmeandók már gyóntak volt.

Május 17-én volt a bérmeandó. Kettőszáz felé volt a bérmeandók száma. Messze vidékről is jöttek gyónni, áldozni és bérmeandózni. Olyanok is voltak, kik életükben először gyóntak most és egyúttal bérmeandóztak is. Messze laknak, hol nincs templom, nincs pap, és a honnan nagy ritkán s nagy költséggel jöhetnek a városba misét hallgatni és szent beszédet. De ennek dacára is erős a hitük és jó a szívük. Úgy örvendenek a templomban, mit ritkán látnak, hogy nehezkre esik onnan kimenni. Különösen két leányka volt kimondhatatlan boldog, hogy ő ide jöhetett, gyónhatik, áldozhatik és bérmeandóztak. Úgy hiszem, hogy ezen napok lesznek egész életükben az ő legboldogabb napjaik. A szép és eleg nagy templom egészen telve volt. Sokan kiszorultak a templom előtti térre. A püspök úr beszéde lelkes volt, magasztos és elragadó. A más vallásnak is mélyen megvoltak hatva. Az Isten szeretete és embertársaink szeretete alapozza meg a családi élet boldogságát, és egyúttal a társadalmi élet boldogságát és biztonságát is. Ezt tanítja a kath. egyház. Ebben egyet kell érteni minden vallásnak. A bérmeandó szentségében nyújtott kegyelem is ezt a szeretet apolja és erősíti a hittel és reménnyel egyetemben. A bérmeandó szentségének kiesz-

nizmusban rejli igazságát. A nő, ha több érvényesülést követelnek, ebben igazuk van; ámde bizonyos distinkcióra van szükség. Jogos például, ha a nő kultúráns, sőt irányító akar lenni a képzőművészetben, mivel a női pszichében rejtőzködő természetes idealizmus üdítően hathat a festészetre, műépítésre, szobrászatra... Múltányos, ha a bűnös nők törvényes eltiltése nélkül esküdtekként asszonyok is szerepelnek. Természetesen, ha árvalházaknál, nevelőintézetekben, sőt javítóintézetekben a nemes, jóságos asszonyi szív is alkalmas hatáskörhöz jut. Szóval: a nő a belső, természeti mivoltához mért és fizikumához is találó állásokban joggal követelhet szélesebb körű érvényesülést. Ez nem lenne más, mint a keresztény női típusnak tökéletesebb kialakulása. Ott állana a társadalom perspektívájának közepén a művelt hölgyek csoportja is, amely gyöngédségével, érzelmi finomságával és eszményszeretettel jótékonyan hat a fejlődésre. Tényezők lennének a kultúrában. De azért a nő mindezek fölött és elsősorban az *otthon* maradna... Hangsúlyozottan ismételnünk kell, hogy a világban csak lelki sajátosságainak figyelembevételével érvényesülhetne. És fizikumának megfelelően. A társadalmi szereplés különben is korlátolt legyen az édes otthon érdekében. Mert p. o. mindenesetre különös, ha a nagyságos asszony, a kishivatalnok felesége, csak azért bizza a rántást a szá-

tása tehát és a szeretetet terjesztő püspöki körűt nemcsak a katolikusoknak válik javára, hanem az egész városnak és az egész társadalomnak. Ez volt a szent beszéd tartalma.

Este fél nyolckor fényes ováció volt.

XXII.

Eucharisztikus kongresszus.

Bécs, 1912. szept. 12-től szept. 15-ig.

Gammera Albula Mária báróné.

A bécsi eucharisztikus kongresszus előkészületei.

Minden nagy, világraszóló eseménynek megvannak nagymérvű előzményei, nagyszabású előkészületei. Nem lehet az másképp a bécsi eucharisztikus kongresszusnál sem. Már 1911. november havában foglalkozik az osztrák püspöki kar behatáron az eszmével, és első erre vonatkozó ténykedése, hogy egy megleghangú sürgönyben fölkeri a magyar püspöki kart, nemcsak részvételre, hanem kegyes közreműködésre is. Nemsokára rá volt az első gyűlés, melyen megalakultak a különböző osztályok. A hat főbb osztálynak külön női szakasza jött létre, melynek élén egy-egy főhercegnő áll. Mintán a legszentebb és legideálisabb cél eléréséhez is pénzre van szükség, mint első megalakult a „finanszió”, élén Mária Jozefa főhercegnővel, aki az ügyet annyira magáévá tette, hogy sajátkezűleg írt leveleket küldött szét az ország gyűlései és gazdagjainak és személyes gyűjtésének eredménye maris túlhaladta a 46.000 koronát. A többi gyűjtésekkel együtt a 100.000 korona el van érve, de mintán a kongresszus kb. 300.000 koronába fog kerülni, még van elég teendője ezen osztálynak.

Nem kevésbé fontos a „lakás-sekció”. Blanka főhercegnő elnöklése alatt, mert már mindenfelől csoportonként jelentkeznek a kongresszus részvételére. Olaszok, spanyolok,

kácsi avanszírozott pesztónkára, mivel-hogy részt akar venni az „Öleb-Védőegyesület” közgyűlésén. Mert bár az állatvédelem kiválóan illik az asszonyhoz, az ebéd kérdése mégis fontosabb a pinsiktya mikénti védelmének világrengető problémájánál. Nem mondom, hogy „a rántás a házi boldogság fundamentuma”. — az azonban bizonyos, hogy a rendes időben tálat, izes étel hozzájárul az élet békességéhez...

... Egy pedig a női szívek mindég és mindörökké fő-fő kelléke marad. Az áhitatos lélek, melyben szilárdan áll a hit, mint „erős köziklán az örök alapok” (Sirák Fia, 26. 24.). — erényeivel üdvözíti önmagát, s a boldogság révén vezérli a hitvest... „Boldog a jó asszony ferje. — így szól a Könyvek Könyve. — mert éveinek száma kétszeres”. „Jó osztályrész a jó asszony”. (Sirák, 26. r. 1—3.) „Legyen ő gazdag vagy szegény, szíve jó, és arca vidám minden időben.” (U. o. 4.) „Annak jámborsága Isten adománya”. Mondja Jézus, Sirák Fia. (26. r. 17. v.) „Az értelmes, csendes, jól nevelt asszony semmi áron föl nem cserélhető”, fűzi tovább ugyanó. „Kedvesség fölötti kedvesség...” (U. o. 18—19.) És: „mint az Isten magas ege fölkelő nap a világnak, olyan a jó asszony (lelki) szépsége az ő házában ékességére”...

orosok, 300 párisi, 500 belga, 50 egyiptomi, egy külön hajó Amerikából, 1400 északamerikai, 800 angol a norfolki herceg vezetése alatt. „Már csak azért is érdemes megtenni a nagy utat Londonból Bécsig, hogy lássunk egy császárt és királyt térdreborulva, imádságba merülve az Oltáriszentség előtt”, jegyezték meg az angolok.

Következik a „propaganda-sekció”, mely Mária Terézia főhercegnő vezetése alatt az ország határain belül és azontúl hirdeti az eucharisztikus kongresszus eszméjét.

A „diszítési sekció” Zita főhercegnő elnöklése alatt a terek, utcák, templomok stb. diszítésével van megbízva.

Kedves feladat jutott a Mária Valéria főhercegnő vezetése alatt álló osztálynak, mely gyermekeket vezet a kongresszus tartama alatt a szent áldozáshoz. Nemesak az összes plebánia-templomokban lesznek ily általános gyermekáldozások, hanem a remek, szép Schwaizerturg kertben is, hol szabad ég alatt ezer meg ezer gyermek fogja az édes Jézust ártatlan szívébe zárni s e nyilvános megvallás által nyilvánosan hálát adni az édes Üdvözítőnek, végtelen kitüntető szereteteért egy a gyermekek iránt.

Vége a „paramenten sekció” Hohenberg Zsófia hercegnő vezetése alatt gyűjt egyházi ruhákat és szent edényeket, melyek a kongresszus tartama alatt az ideérkező papok nagy sokaságának rendelkezésére állanak és a kongresszus után a pápa ő szentségének és a misszióknak lesznek ajándékozva.

Az összes osztályok élén Mária Annuciáta főhercegnő áll, kinek a király öfelsége, még mielőtt megkezdődtek az előkészítő munkák, mondotta: „Remélem, hogy mindent meg fogsz tenni, hogy a kongresszus minél fényesebbé váljék”. Hogy mennyire szíven hordja öfelsége a kongresszus sikerét, az is bizonyítja, hogy amidőn megkérdezték, mely időpont volna neki a legalkalmasabb a kongresszus megtartására, azt válaszolta: „Nekem mindegy, akár mikor lesz, én itt leszek”. Ha öfelsége és a főhercegnők ily példával járnak elől az Oltáriszentség dícsőítésében, bizony az osztrák-magyar monarchia minden nemzete és nemzetisége, és minden nemzet minden egyes tagja *kell*, hogy teljesen magáévá tegye a nemzetközi eucharisztikus kongresszus ügyét, *kell*, hogy minden tőle kitelhető megtegyen. A működési köre oly nagy, hogy mindenki talál neki megfelelő tevékenységet. Nem kételkedem, hogy hön szeretett magyarjaim Izabella főhercegnő és a magyar püspöki kar vezetése alatt ki fognak tenni magukért, illően egy oly nemes nemzethez, mint a Regnum Marianum. Nagyon is számít erre a kongresszus vezetésére. Tizenhárom nemzet külön osztálynak lesz egy-egy templom átadva, de a magyarok számára *két szép nagy udvari templom* van fűntartva.

Az eucharisztikus kongresszus programja a lehető legérdekesebbnek ígérkezik, ha tekintetbe vesszük a nagyszerű témákat, a világ első szónokai által a legremekebb alakban előadva. A diszgyűléseket, az ünnepélyes nagy miséket, a díszben ragyogó Stephans-dom-ban (István templom) tartják, ahol a pápai légátus szeptember 11-én fog ünnepélyesen bevonulni. Ugyanott lesz a kongresszus megnyitása, az eucharisztikus világkongresszus állandó elnöke Heyten namuri püspök által, mely alkalommal a pápai légátus Ő Szent-sége nevében fogja a kongresszust üdvözölni.

Mint a kongresszus fénypontja, az eucharisztikus processzió igérkezik, mely a Stephans dom-ból kiindulva a Ringen végig a Burgtorhoz vonul. Az óriási kettős tér, mely a várkapu két oldalán terül el, csoportokra oszlik az impozáns menet. A várkapu tetőjén fog a pápai légátus szentmisét mondani fényes segédlettel, jobbról-balról az udvar és a püspöki kar.

Eddig a valóság.

Álmod, hogy szeretet magyarjaim fényes bandériummal, s ragyogó népviseletben fognak egy óriási csoportban résztvenni ezen történelmi nevezetességű szentmisén, melyet ugyanazon a helyen mondanak, ahol a törököket a szeretetben egyesülő keresztény népek legyőzték. Ott lesznek az én drága magyarjaim elválaszthatatlan katolikus egységben a többi nemzetekkel az Oltáriszentség fényes sugárkörében. Nem, ez nem álom, ez is valóság lesz.

Paphiány.

Megvallom, magam is megijedtem, mikor összeállítottam a paphiány igazi akait. Azt kérdeztem magamtól: „nem volna-e jobb hallgatnod?” De végre is győzött a jobb meggyőződés, mely azt sugalta, hogy őszintén tárjam fel a paphiány igazi okait, mert néma gyermeknek anyja sem érti szavát. Hátha ezen sorokkal is tisztul az eszme s nekifogunk a javításnak, kiki ahogy teheti. Ha valamiben tévedtem volna, hiszen tévedtem nem vagyok, majd akad, aki hibámat helyreüti. Előre is megjegyzem, hogy nemcsak az erdélyi, hanem az általános paphiány okairól szólok (s így a lényeg nem változik, ha egyik vagy másik ok nálunk nem szerepel, másrészt senki sem veheti íthon soraimat célzásnak) és nemcsak egyéni nézetemet fejezem ki ezen sorokban, hanem igen sok más magyar és külföldi pap nézetét. Sok egyházmegyében fordultam meg íthon és a külföldön, sok igen derék, komoly pappal volt alkalmam beszélni e tárgyról s így láttam, hogy a papság általában az alábbiakat tartja a paphiány okainak: 1.) a család, sajnos, nem adja meg azt az alapot, melyen a gyermek vallásos épületét föl lehetne építeni, sőt gyakran még azt is lerombolja, amit gondos kezek építettek. Nezzünk körül és meggyőződünk erről egyházmegyénkben is. Nemrég a nép vallásos életéről beszélgetve, egyik magyar paptól azt hallottam, hogy az ő szülőföldjén már a hároméves gyermekek is megjelennek a vasár- és ünnepnap szentmisén. Magam is ismerem ilyen vidéket. Az igaz, hogy néha megfélemlenek a hely szentségéről (hát a felhőnek?), beszélgetnek és játszanak, de azt hiszem a gyermekszerető Jézus mégis szeretettel tekint rájuk. Az ilyen gyermek úgy hozzászokik a templombajáráshoz, hogy második természetűvé válik a vasár- és ünnepnap szentmise-hallgatás, nem kell szentmisére küldeni, sőt sir, ha a szülők valami ok miatt nem engedik el. Sajnos, most már nem sok ilyen vidék van. Egyházmegyénkben is, még a szintizta kath. községekben is bizony nagyon sok helyütt még az iskolakötelesek közül is igen-igen kevés jelenik meg a vasárnap és ünnepnap szentmisén. Ahol több száz iskolaköteles gyermek van, alig látunk néhányat a templomban. Sokszor a hiányos ruhával védekeznek. De ugyanazzal a hiányos ruhával a gyermek egész nap a híján van. A szülők nem küldik a gyermeket a templomba, sőt kitanítják arra,

hogy mit hazudják a hitoktatónak, vagy a plebánosnak. Az ilyen templomkerülő gyermekek aztán bejön a gimnáziumba. Ki hiszi el azt, hogy ebből valaha szorgalmas templombajáró lesz? Beszélhatsz ott jó hittanár, hogy ilyen meg olyan súlyos bünt követ el, aki vasár- és ünnepnap a szentmisét elmulasztja. Csak egy vasárnap enged haza és biztosra veheted, hogy a templomot csak igen távolról látta, t. i. mikor a falu tornyát nézte, a szentmisére nem is gondolt. Persze, így látja ezt sok esetben otthon szüleitől is, akik a templomba soha sem érnek rá. S az ilyen templomkerülőkből aztán neveljen a hittanár papjelöltet! Oda kell tehát hatniok az illetékes tényezőknél, hogy ezer ferde viszonyok a családban megváltozzanak s a papnak és tanítónak föl kell ügyelnie arra, hogy legalább minden iskolaköteles megjelenjen a szentmisén. Ha ezt következetesen teszik, lesz eredmény, ha nem teszik, templomkerülők lesznek a gyermekekből később is. Fialat korában hajlítsd a fát!

(Folytatjuk.)

H I R E K.

Számadás.

(Máriáffy Á.)

A Keleten derengő hajnal végtelenül ünnepélyes csendben várta az első májusi reggelt. Az első napsugárral végső esőket hintett a néma tájra s aztán csendben visszavonult. Ott azonnal halk nesz támadt s lassankint minden megmozdult. A kis madár dicsőítő dalra fakadt, szebbre mint máskor. A kis virágok epedőbben tarták ki kelyhüket az Ég felé, mint eddig. A kis bogár, a tarka lepke, mind-mind előjöttek s én akkor elvonultam szívem templomának rejtekébe. Ott a nyugalom, a béke csak most kezdődött. Én is üdvözöltem Tégedet, oh Szűzanyám! . . .

A hajnalcsókját magukon hordó fehér lilomokkal telt oltáród előtt térdeltem. Ruhád lilomnál fehérebb, glóriád napnál fényesebb volt. „Fényed lellem elragadta”, de nem féltem Tőled. És Te bátorítottál. A reggeli derűs napfény, mígott láttam a gyzásos éjfélt. Lelkem nem remegett meg. Glóriádra tekintetem: az mindig ragyog. A végtelen magasan üsző fehér bárányfelhőben a délre fejem fölé tornyosuló, sötét, vészthözó felhőt láttam. Nem féltem tőle. Föld is tornyosult, de . . . hiába. Tudtam, hogy a lanygos tavaszi szél nemsokára vad orkánként rohan rám, de nem ijedtem meg e gondolattól. Zúgott az Földted is. Elened is! Az úde, friss bimbóban a kinyílt, talán már el is fonyadt, talán a . . . sárbadobott virágot láttam. A fülemile zengő hálalada mellett hallottam a predára éhes csúnya varjak káromgatását. És ekkor észrevettem, hogy hófehér lábadd a lilomok közt a változékony hold mellett tapossa a viharok, orkának, tövises okozóját, a rózsafonnyasztót, a rózsapitrot . . . Te tapostad, kinek nem árthat a . . . világ! . . . „Tenger-esillag: Isten anyja!” . . . Kértelek: „Tudod Anyám . . . sokszor nem sűt derűs napsugár, mely számunkra ezerszínű kis virágokat fakaszt, sokszor takarják el borús fellegek s ilyenkor aztán fűj a lanyhaság szele, mely mindent elhervaszt. Kérlek Anyám! gyűjts tüzet ilyenkor szívemben, ne engedd, hogy fonyadás álljon be, hanem hadd, hogy lelkemben még szebb virágok fakadjanak.” . . . És megígérted, hogy az Ó hó-

nappján mindennap lelkemnek egy-egy kis virágát adom Neki. . .

Nemsokára megkérdezi: „Álltal-e szabadnak?” S talán nemesak egyedül tőlem kérdi majd ezt. Hogy számolunk be?

Hosszu Vazul püspök esüörtörökön bucsúzott el a lugosi egyházmegyétől, melynek vezetését Boros János káptalani helynök vette át. A szamosújvári püspöki katedrát július hó első felében foglalja el.

A pápa a római magyar zarándokokhoz.

A kath. szövetség által rendezett zarándokok hétfőn jelentek meg Ó szentsége előtt. A pápa így válaszolt Zichy püspök üdvözlétére: „Köszönöm, kedves monsignore, hogy felemeltetted nemzetetek hűségét Krisztushoz és az ő jegyeséhez, az anyaszentegyházhoz. A mint az Úr szenvedett, szenvednie kell egyházának is, s nekem jólesik látnom, hogy az egyház fiai nagy részvétellel vannak e szenvedések iránt. A kik elismerik az istent egyháznak megallapítójának, azok nem is eslekedhetnek másként. S a ki nem hű szolgálja az egyháznak, az nem is igazi fia. Köszönöm, hogy eljöttetek, annyival is inkább, mert az én magyar nemzetem a leghűbb gyermeke az egyháznak s mindig arra törekedett, hogy nekem örömet szerezzen és tetteivel mutassa ki hűségét az egyház iránt. Ez az ország, melyet első szent királyi Mária országává tett, mindig hű fia volt az egyháznak s munkálkodásával és eslekedeteivel iparkodott kimutatni hűségét. Örülök hogy jélet adhatom irántatok való szeretetemenk, örülök, hogy az ut nehezségeivel és akadályaiaval nem törődve, eljöttetek az apostolok szent sírjához és a Jézus helytartójához. Az Úr halmozson el titeket áldásával, erősítsen meg hitetekben, melyet a kereszténység alkalmával felvettetek. Nagy örömmel kérem az Úr Jézust, hogy áldja meg szeretett apostoli királytokat, hogy sokáig uralkodhassék a nemzet javára, áldja meg egész országát, a jeles püspöki kart, titeket és családötöket. Hazamenvén, mondjátok meg, hogy a szent-anya megáldott titeket s a papok, kik a lelkek szolgálatában állanak, adják áldásomat az otthonmaradottaknak. Teljes buesut adok mindazoknak, a kik eljövén ide, meggyóntak és megáldoztak. A Úr áldása legyen rajtatok.”

A Brassói országos állatkállitás. Brassósból jelentik: Serényi Béla gróf földművelésügyi miniszter a rendelkezésre álló rövid időt gazdaságosan használta föl a szászok gazdaságának tanulmányozására. Automobilkörtutát tett kíséretével, valamint a közigazgatás és gazdatársadalom vezető egységével a közeleó szász falvakban, amely körútnak egyes állomásai voltak Feketehalom, Keresztényfalu, Vidombok, Höltevény és Földvár. Különös figyelemmel szemléte meg a szászok réjtjeit. Höltevényben Hubbezz Márton és Zell János gazdák mintaszerűen berendezett udvarait megnézték, lakásokat, a esatornázást, az aszfalttal és cementtel burkolt istállókat s a bennük lévő gazdag állatállományt. A nemzeti lobogókkal ékesített községekben lelkesedéssel fogadták a minisztert, ki elutazása előtt érintkezett a romániai kormány kiküldöttjeivel, Calanderrel, a koronajavak igazgatójával, és Mantu osztályfőnökkel, aki a romániai állattenyésztés ügyeit intézi. A kiállításra a románok is tömegesen jöttek és jelentékeny bevásárlásokat tettek a rendelkezésre álló gazdag anyagból. Összesen 1640 darab állatot hajtottak fel s már az első napon erős forgalom indult meg. A

zsúri befejezvé munkálatait, úgy döntött, hogy az első díjakat: lovaknál Konnerth János (Höltevény), Bartsch Mihály (Vidombók), Miesz Mihály (Kacza), Kaufmes Márton (Botfalú); a szarvasmarhánál az erdélyi rom. kath. státus uradalma magyarájta kollektívjáért, Petke Gyula (Szotyor), Löw András, Wenckheim Henrik gróf örökösei (Csorvás), Tittes Pál (Höltevény), a Háromszékmegyei Gazdasági Egyesület kollektívjáért, Mesch György; (Nagydisznód), Olesch György, Moser György, a földvári földművelőiskola, Czell Frigyes és fiai, Róth György, Streifertler György; hizomarmárnál a botfalui czukorgyár; bivalyoknál Frauer Mihály, Sterus Bertalan; a juhoknál az erdélyi rom. kath. státus uradalma; a sertésnél Gyertyánffy Lajos dr., Kralosánszky Kálmán, Miesz János, Róth György, Blascok Gyula és Pilters Dániel kapják meg. A kiállítás állandoan nagyszámú látogatóval a közönség, melynek sorában igen sokan voltak az ország legkülönbözőbb részéből egybegyűlt kisczudák is, kiket a vármegyei gazdasági egyesületek hoztak el az Erdélyi Szász Gazdasági Egyesület országos kiállításának megtekintésére.

Képviselőtestületi gyűlés volt a városban múlt hétfőn d. n. 3 órakor dr. Roska Miklós h. polgármester elnökletével. Letárgyalták simán a 12 pontból álló tárgysorozatot. Csak a záró óra kitolásairól volt hozzászólása Rass Károly tanárnak. A záró órát éjféli 2 órától kitöltik hajnali 4-óráig.

A gyulafehérvári zárda elemi iskolájának 40 növendéke járult az első szent áldozáshoz áldozócsütörtökön. Az első áldozók nagyobb része a II. osztály növendékei közül került ki és egész viseletükön meglátszott, hogy az alapos oktatás az Úr Jézus kegyelme ezekben a kis gyermekekben is megtalálta a szívkehez vezető utat az Úr Jézus számára. Szent áldozás után a kis növendékek reggelit és egy-egy kedves művészi kivitelű kepet kaptak az intézet főnöknőjétől.

Euch. értekezletet tartanak mindenfelé, népeset, lelkeset — csak mi erdélyiek szunyadozunk. Pedig a távol Csíksomlyón tartott lelki gyakorlat után a főpásztor felhívta a kerületet figyelmét. *Sohol ily mozgalom! Pedig hiába? az Eucharistia — az élet.*

A kézdiszentléleki oltáregyesület. Oláh Dániel helybeli plebános buzgólkodása folytán Áldozócsütörtökön a tagok által készített és adományozott egyházi ruhákból és fehérneműkből csinos kiállítás rendezett. A kiállított tárgyakat, egy kis ünnepély keretében, amely a Kegyelmes püspök úr 25 éves áldozári és 15 éves püspöki jubileumával volt szentelve, a plebános áldotta meg. Az egyházi ruhák között ki volt állítva a Dr. Báro Vecsey Aurél nagyszabeni hitoktató által adományozott 300 kor. értékű piros gothikus casula is.

Az Erdélyi Magyar Egyházirodalmi Iskola alapító tagjának legújabbban belépett *Báro Ferenc* plebános (Mádéfalva). Pártoló tagokul jelentkezett *Baldy Imre* s. lelkesz (Kolozsvár). *Vakár József* teol. (Bécs). — Az Irod. Iskola legutóbbi rendes gyűlésén (május 16.) verseny szövekvolt. *Agotha* Endre (eucharisztikus beszéd), *Czinczok* János (áld. esüt-i beszéd), *Sorbán* József (a szenvedésről) prédikáltak. Mind a három fényesen sikerült; a jutalmat (Acsai Ferenc szentbeszédeinek III. kötetét) *Czinczok* János nyerte el. — Az Irod. Iskola utolsó rendes gyűlése május 23-án volt. Évzáró diszgyűlés pünkösdi hétfőjén d. e. 11 órakor lesz, melyre az érdeklődő

főt. papságot ezíton hívja meg az elnökség. — Az Irod. Iskola az ideai rendkívül tartalmas lefolyású évről külön értesítőt tesz közzé, melyet minden külső tagjának megküld.

A kolozsvári lyceumi r. kath. főelemi fiúiskola tanítótestülete folyó évi május hó 27.-én, Pünkösdi másodnapján délelőtt 10 órakor a plebánia templomban és folytatólag az iskolahelyiségben Báro Bányfi Albertné zászlónya ömeltósága védnöksége alatt zászlószentelési ünnepélyt rendez. A iskolai ünnepély sorrendje igen érdekesnek ígérkezik.

Azt az alkoholelles női felszolgáltatást, mely nem régen a K.-ben is megjelent, a művelt francia Svájc vezető szellemei észrevettek, mintául vették és a „Signal de Genève” c. lap teljes egészében átvette a cikket. Ez nem csak helyes, ugy-e; egy külföldi lapról?

Meghívó. A Kolozsvári Oltár-Egyesület 10 éves fennállásának alkalmából 1912. évi május hó 26.-án, 27.-én és 28.-án a szegény templomok felszerelésére szánt egyházi készleteit a belvárosi romai katolikus leányiskola emeleti termében közszemlére teszi ki. A jubilaris kiállítás 12 órakor nyílik meg. Tetszés szerinti adományokat köszönettel fogad az Oltár-Egyesület.

Első szent áldozási ünnepély Nagyszabén. Az a minden évben megújuló első szent áldozók csoportja, az ártatlan, tiszta szívek legiója, mindenkor, mindenki előtt főemelő, szívvel-lelkel megható jelenet. Különösen miniket felnötteket nagyon megszokott hatni e kedves jelenet, hiszen elénk emlékkünkbe hozza azt a soha el nem felejtendő nagy napot, amidőn mi is mint gyermekek szívbeli tisztasággal, a lélek egyszerűségével járultunk először az Úr asztalához. A 74 első áldozó fehérruhás leánykák és fiúk lelki örömtől sugárzó arccal várták áldozócsütörtök reggelén a nyolc órai szentmisén Urukat, édes Üdvözítőjüket szívökbe fogadni. A pleb. templom zsufoltan tele szülők, ismerősök és hívek nagy számmal, elővirágokkal szépen feldíszített főoltár, a sok gyertyafény jelezte a nagy nap jelentőségét. Ami még inkább kiemelte az ünnepély pompáját az volt, hogy városunkban tartózkodó Lipót Szalvátor főherceg is jelen volt a szentmisén, ő is részt akart venni a kisdédek ártatlan örömműpén. A nagy tágas szentélyben foglalt helyet, ahol az elsőáldozók is felváltva állítva. A szentmisét herceg Hohenlohe K. E. főesperes plebános végezte segédlettel. A szent áldozás előtt magyar és német nyelven szép szavakban rájuk szólaon beszelt az áldozókhoz a rájuk nézve oly annyira fontos nap jelentőségéről, az emberi életben eme legszebb napjáról, mely után elhangzott a kisdédek ajkairól a keresztségi fogadalom. Azután kérte őket, őrizzék meg lelküket olyan tisztán, mint most a milyen, hogy az Úr J. K. soha se kívánozzék őket elhagyni, kiemelte a szív ártatlanságának szépséges erényét s annak követésére buzdította. Majd a szülők-höz szóltot intvén őket, hogy jó, példás éretnes életükkel legyenek gyermekeiknek vezetői, útmutatói a lelki életben. A gyermekek áldoztatása után sokan a szülők közül és a híveknek nagy száma járultak a szent áldozáshoz. Felejthetetlen lesz reánk az a kedves nap és bizonyára a másnap városunkból elutazó Lipót Szalvátor főherceg is meg soká fog visszaemlékezni a nagyszabeni első szent áldozók hadseregére.

— **Pályázat internátusba való felvételre.** A Dmke. makói diakotthonába az 1912—13. iskolai évre 160 gimnáziumi, esetleg elemi

iskolai tanuló vetetik fel. Az ellátási díj évi 40, beiratási-, orvosi-, bitorhasználati díj évi 40 korona. A felvételt kérő bélyegtelen folyamodványok iskolai, születési és I. osztályu tanulóknál újraoltási bizonyítványval felszerelve 1912. év július 10 napjáig adandók be a Dmke. makói diakotthonának felügyelő bizottságánál. — Részletes prospektussal kívánatra készséggel szolgál a diakotthon igazgatósága Makón.

Az Acta Ap. Sedis 1912. 8-ik (Ápr. 30) számának rövid tartalma. 1.) A Szentatya gratulál Perez Antal san salvatori püspöknek (Köz-Amerika) az első ottani kath. nagygyűlés alkalmából. 2.) A congregatio Concilii consultorának véleménye a plebániákra pályázó jelöltek alkalmas vagy nem alkalmas voltának megállapításáról követendő eljárás illetőleg. (Döntés nincs). 3.) (A Ritus-congregatio feleletlen 17 beérkezett kérdésre a Missale és breviarium új rubrikáit illetőleg. 4.) A Ritus Congr. határozata, mely Franciaország és a francia gyarmatok területén B. D. Arc Janka ünnepét duplex II. classisszá emeli. 5.) A Rota döntvénye a Pesrum — Montegne válsi pörben. A házasságot megáldó lelkész nem lévén illetékes, a házasság semmissnek találtatott. A költségeket a felperes tartozik viselni. 6.) Az államtitkár több köszönő levele, a Szentatyának benyújtott új munkák díjszeretével. 7.) A Ritus congregatio ápr. 16. ülésének tárgya közöltetik: Neumann Nep. János philadelphiai püspök (E-Államok 1860. érényeinek hősiessége. 8.) Kiütetések. 9.) Nekrológ. (1 érsek).

A papnevelésben az évegi vizsgák a következő sorrendben tartatnak meg: Jun. 5. Egyháztjög III. IV. év. jun. 7. Bibliikum I. II. év. jun. 10. Magán vizsgák. jun. 11. Pásztoralás III. IV. év. jun. 12. Dogmatika I. II. év. jun. 15. Sociologia, paedagogia, hygienia. jun. 18. Magánvizsgák. jun. 19. Filozofia I. III. jun. 20. Ordo es jurisdictio vizsga.

Verespatakról. Kedves Szerkesztő Úr! Mint a hálalazet ébresztője és ápolója nem szeretnék a hálalanság vádjával szembe nézni. Ez indokom alapján kérem nyisson egy kevés tért levelecskémmek. Köből faragott művészies kivitelű kancellus díszíti a templomot. Villámhárító védi értekeit. Körülmeszelt fehérségeivel inti a híveket a szív-tisztaságra. A plebánia is új ruháznak örvend. Mindezek nemes lelkekről tesznek tanúságot. Verespatak rom. kath. hitközsége ezeknek tolmácsolhatja háláját. Nevezetesen: A Nagyméltóságú pénzügyminiszteriumnak, mint kegyúrnak, a Nagyméltóságú földmívelésügyi miniszteriumnak, Nagys. Kurovski Zsigmond bányatanácsos, Jellachi Ferenc hivatalfőnök uraknak, Pap László üzenvezető, Paul Antal mérnök uraknak, a zalatnai köiskola igazgatójának és a szakvezető tanárral egyetemben a munkás növendékeknek. A jó Isten fizesse meg!

Marosújváron az első áldozók száma 46 volt. Megelőző nap délutánján gyóntak az iskola növendékei, közöttük azok is, kik első gyónásukat végezték. Áldozó csütörtökön reggel a szépen földiszített templom kedves benyomást tett az áhítatoskodók lelkére. 10 órakor Dr. Péter Antal tartott a hívó közönség számára szentbeszédet, utána pedig a szentmise alatt megáldoztatta a türelmesen várakozó gyermeki szép sereget. Az első áldozókhoz rövid imtelmet intézet, felhívta őket, hogy újítsák meg a keresztségben tett fogadást. Szentmise után Magdó pleb. úr szép kepeket osztott ki az első áldozók között emleklül.

Beküldetett. Hozzászólás az erdélygyázmegyei papi nyugdíjszabályzat tervezetéhez. Irta és felolvasta a gyergyói esperesi kerület tavaszi korona gyűlésén Kiss Dénes gyergyoremetei plebános.

A gelencei Vojkuly siremlékre adakoztak: Balogh Ignác pl. és Rettégi József pl. 2—2 K. Kovács Lajos lelk. 5 K, és Balásy Imre s. lelk. 3 K. Főösszeg: 122 K. Szives adományokat elfogad a gelencei plebánia.

— **Itt a kétkoronás.** Van már kétkoronásunk. A koronásnál valamivel nagyobb, a forintosnál jóval kisebb, kedves formás pénz ez az új pénz. Az angyalos korona alatt nagy 2 korona hirdeti a pénz értékét. A hátsó lapon a király cserkoszorús feje, az ismert körirattal. A pénz élén a fejedelmi mottó: „Bizalmam az ősi erényben”. Tehát itt van az új pénz: a kétkoronás. Kívánjuk, hogy minden magyar sűrűn érintkezze vele.

A „**Borromeus**” hitszónoklati folyóirat (Győr; előfizetése 8 Kor.) XXVI. évfolyamának 6 és 7 számú vaskos füzeté május derekától június derekáig eső vasár- és ünnepnapokra, temető-kápolna szentelésre, arany és ujmisere közöl rátermett szerzőktől alapos, korszerű, szépen kidolgozott szentbeszédet, valamint június hónapra kitűnő szentbeszéd-sorozatot 7 beszédben Jézus szentséges Szívéről, amelyeknek kevés fáradsággal igen jó hasznukat vehetik a lelkesek az igehirdetésben.

Madarak és Fák napja. A „Madarak és Fák Napja-t” újbol nevezetessé teszi a esikrákos göröcsfalvi és a vacsárczi áll. el. népskolák növendékeinek folyó hó 9-én megtartott ünnepélye. Mint a múlt évben, úgy most is az isten szabad ege alatt, a tarka virágok ölen, a csicseregő madárkák dalai között fogadta meg majdnem 500-ra menő növendék, hogy lelkes védői, szerető barátai lesznek a madarak és fáknak. Szeretettüknek nemes bizonyossága az a sok szép vers és ének, amelyeket a természet ölen oly kedvesen adott elő, valamint az a buzgó törekvés, hogy mindnyájan az „Országos Ifjúsági Madárvédő Liga” önkéntes leventéi kívánták lenni. Az ifjúsághoz Csutak Gáspár és Fodor Miklós tanítók intéztek egy-egy kedves beszédet. Mi pedig, kik ezen tanulságos és

szívemenesítő ünnepélynek bámulói voltunk, jóleső érzésekkel s ama reménnyel távoztunk a kised gyermek körből, hogy adja Isten valóra válni, madárdalossá tenni az erdőket is letarolt hazánkat!

Szerkesztői üzenetek.

Szavátá. Sajnos, az a szám teljesen ellopyott; azért jó megörizni a számokat.

Versespatak. Nem mehetek ez alkalommal, Kolozsvárra kell átrándulnom a kiállításra. Intentiók teljesen kifogytak. Nincs.

Érdeklődő. Alkalmunk volt abban a szerencsében részestülni, hogy a főpásztorunkat személyesen láthattuk s örömmel írhatjuk önek, hogy a régi, jó s vidám hangulata, kedve visszatért, a mi az egészség visszajöttét bizonyítja. Különbön közöljük házirovasának jelentését, ki szinte személyesen végezte a vizsgálatot: „egészségi állapotát nagyon kedvezőnek találtam, a hurutos tünetek a tüdőben egészen megszűntek, az izzadmány felszívódása rendszeren folyik, néhány hét múlva a kiállott betegségnek semmi nyoma, jövőre néve semminemű káros hatása, egészségi állapotára nem lesz; munkabírása, képessége ép úgy mint azelőtt”. — Remélem ez már teljesen megnyugtatta. Üdvözlét.

Fleischer János

 (Keresztény katolikus cég.)

 egyházi ruha és reverenda szabó

PÉCS, Ferenciek-u. 9.

Évek hosszú gyakorlata képesít a legjobb szabású, minőségű és finoman kidolgozott reverendák és címádák, papi civil öltönyök előállítására. Üzletemet első sorban

Egyházi ruhák

 készítésére rendeztem be. **Mindennemű egyházi ruhák:** casulák, pluvialék velumok, baldachinmok, minisztráns ruhák zászlók, lobogók, karingek, álbák, kehelyruhák stb. készítemek.

 Nem kell sem Budapestre sem Bécsbe menni. Üzletem **versenyképes** minden pesti vagy bécsi céggel úgy **szabászat, mint ár és minőség** tekintetében. Tessék meggyőződni róla.

Egyházi ruhák javítása olcsón és jól eszközöltetnek.

Költségvetés és árjegyzék ingyen! Személyesen is megjelenek!

6000 ajándék óra.

Reklám céljából feantjelzett mennyiségű órát ajándékozunk e lap olvasóinak, csakis a leg elegánsabb. — kívánat szerint — úri- vagy női alaku „Noblesse” precíziós órák kerülnek szétküldésre. Irjon **azonnal**, amíg a készlet tart: **Hans Schmitz, arany és ékszeráruházának, Wien, VI. Liniengasse 60.**
1—5

Szőlőoltványok,

különbéle amerikai (Hybrid) alanyokon, kifogástalan minőségben, **fajtisztaságáért** jótállva. Kaphatók:

Benedek Henrik

szőlőteleptulajdonosnál, **Medgyesen, Nagyküllő megye.**

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Templomok, oltárok, szószékek festését és aranyozását elvállalja a legjobb kivitelben és jutányos árban

URBÁNSZKY FÜLÖP műfestő
KOLOZSVÁR, Sörház-u. 2.
Költségvetést, új tervek készítését díjtalanul elvállalom.

Magyar, német, román és tót

(cseh) nyelvet beszélő komoly özvegyasszony nővéremnek keresek legszerényebb igényekkel oly **postamestert**, aki hajlandó neki nyilatkozatot adni, elősegíteni a tanfolyamra való felvételét és előkészíteni a postakiadoi vizsgára. Nővérem hajlandó, a hivatalos órákon kívül esetleg növendék gyermekeket tanulásukban segíteni, német nyelvre oktatni, vagy a házvezetésben segédkezni. Ajánlatot **Kir. Közjegyzőjelölt Gyergyószentmiklós** kérek.

Tvszsz.	Vv.	Tvszsz.	Vv.	Oda	Vissza	Vv.	Tvszsz.	Vv.	Tvszsz.
5466	5412	5472	5414	160. Piski — Vajdahunyad.		5411	5465	5413	5471
I—III.	I—III.	I—III.	I—III.			I—III.	I—III.	I—III.	I—III.
—	620	1115	426	ind	Piski (153, 159)	—	—	—	—
—	639	1131	445	↘	Csernakeresztur	—	—	—	—
—	650	1140	456	↘	Alpestes 4. számú órház	—	—	—	—
—	706	1153	512	évk	Vajdahunyad	—	—	—	—
	Vv.	Vv.	Vv.	Oda		Vissza		Vv.	Vv.
	5712	5714	5716	161. Alkenyér — Kudsir.		Vissza		5711	5715
	I—III.	I—III.	I—III.					I—III.	I—III.
§ indul B.-pest ny. p. u.-ról.	706	1209	449	ind	Alkenyér (153)	—	—	—	—
	730	1224	513	↘	Felkenyér	—	—	—	—
	757	1251	540	évk	Kudsir	—	—	—	—
	Vv.	Vv.	Tvszsz.	Oda		Vissza		Vv.	Tvszsz.
	6212	6214	6264	162. Gyulafehérvár — Zalatna.		Vissza		6211	6263
	I—III.	I—III.	I—III.					I—III.	I—III.
—	437	940	590	ind	Gyulafehérvár (153)	—	—	—	—
—	447	950	604	↘	Gyulafehérvár-belváros	—	—	—	—
—	458	1000	615	↘	Puskaporos	—	—	—	—
—	508	1010	625	↘	Ompolykislalud	—	—	—	—
—	528	1027	637	↘	Sárd-Magyarigen	—	—	—	—
—	549	1048	708	↘	Totfalud	—	—	—	—
—	616	1115	737	↘	Metesd	—	—	—	—
—	627	1126	748	↘	Ompolymező	—	—	—	—
—	647	1145	808	↘	Ompolygyepű	—	—	—	—
—	705	1204	828	↘	Ompolygalacz-Fenes	—	—	—	—
—	719	1218	842	↘	Ompolykövesd	—	—	—	—
—	733	1232	856	évk	Zalatna	—	—	—	—

Érkez Budapest nyugoti pályaudvarra

Ruzsinszky Béla

géperőre berendezett
oltárépítő műhelye
PÉCS, MAJLÁTH-U. 25. SZ.

Megbízható katolikus cég!

A pécsi orsz. kiállításon az iparművészeti
társulat által arany éremmel kitüntetve.

Készít és elvállal
mindennemű templom berendezési és fel-
szerelési tárgyak, u. m.:
oltár, szószék, gyóntató-
szék, templompadok,
szentély-korlát és egyéb
felszerelési tárgyak készi-
tését, szállítását, régi
oltárok aranyozását és
átalakítását.

Pontos rajzzal és költségvetéssel
készséggel szolgálok.

Több kisebb méretű vagy több na-
gyobb megrendelésnél személyes
megjelenés.

Lelkiismeretes kiszolgálás!

Több elismerő nyilatkozat!

Püspöki Lyceumi Könyvnyomda

bérlő SCHÄSER FERENC
KÖNYV- és PAPIRKERESKEDÉS, KÖNYVNYOMDA
KÖNYVKÖTÉSZET — GYULAFEHÉRVÁR.

Ajánlja dúsán felszerelt raktárát mindennemű irodai
cikkekben, író- és fogalmazványpapírosokban, stb.

Teljes irodaberendezések modern amerikai rendszerben.

Egyházi nyomtatványok

mindig raktáron vannak és azonnal szállíthatók.

*Linotyp betűszedő- és más új gépek-
kel felszerelt könyvnyomdában
mindennemű nyomtatványok kifogástalan minő-
ségben versenyképes árák mellett készíttetnek.*

Minden — bárhol és bárki által hirdetett könyv, zenemű vagy folyó-
irat általam eredeti áron beszerezhető. Árjegyzék és költségvetés ingyen!

Boda József

orgona- és harmonium-építő
CSIKTAPLOCÁN.

Van szerencsém a főtiszt. papság és m. t.
egyháztanács tudomására hozni, miszerint
orgona- és harmonium-építő

műhelyemet

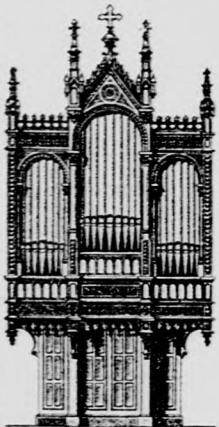
teljesen ujjonnan
rendeztem be, minek
utánna módomban áll a
legnagyobb szabású
orgona-építést is
elvégezni. Bárminemű
javításokat átalakításo-
kat jutányos árban,
pontosan eszközölök.

A n. é. közönség pártfogását
kéri, kiváló tisztelettel

Boda József orgona- és harmonium-építő
CSIKTAPLOCÁN.

ALAPITVA 1898.

ALAPITVA 1898.

Valóban jó

és szépen égő

méhviaszgyertya

4 kilótól kezdve bérmentve
kapható

Dokupil Lajos

viaszgyertya gyárosnál

NAGYLÉVÁRDON.

(Pozsonymegye.)

Nagyobb vételnél 15—20%
árengedmény.

Árak kilónként:

2-40 K., 3-20 K., 4 K., 5 K., II.